

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárásai Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁP:

Égész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:
BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felelős szerkesztő: **Dr. CZIFRÁK JÁNOS.**

Főmunkatárs: **STERN HUGÓ.**

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszerű hirdetésnél 30 fill. többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyílttér sora 50 fillér.

A hadiárvak felkarolása.

Tisza a közönséghez.

— Hogyan gondoskodnak róluk? —

A rokkantak, hadi-özvegyek és árvak gondozása tárgyában megtartott értekezleten Ullmann Adólf főrendiházi tag azt a kijelentést tette, miszerint saját birtokán megfelelő intézményt hajlandó létesíteni 20 hadiárva számára, amelyben az illetők, esetleg legzsengőbb koruktól, teljesen ellátásban és gondozásban, valamint a megfelelő kor elérése után népkiskolai és gazdasági oktatásban részesülnek.

Ezen ajánlat kiegészítéséül Ullmann Adólf ur beadványt intézett hozzám, mint a Rokkanthivatal elnökéhez, s ebben közölte, hogy felszólítására a Mezőgazdasági Ipar r. t., a Magyar Cukoripar r. t., a Stummer Károly cukorgyárak r. t., a Hungária Egyesült Gőzmalmok r. t., az Urikány-Zsilvölgyi magyar köszénbánya r. t., a Kőolajfinomítógyár r. t., a Ganz és Társa Danubius gép, waggon és hajógyár r. t., a Ganz-féle villamosági r. t., a Fegyver és Gépgyár r. t., a Magyar fém és lámpaárugyár r. t., a Franklin-társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda, a Magyar pamutipar r. t., a Kartonyonóipar r. r., és a M. kir. Folyam és Tengerhajózási r. t. ugyancsak hajlandóknak nyilatkoztak hasonló intézmény felállítására, ami által már eddig is 300-at meghaladó hadiárvának sorsa volna biztosítva.

Amidőn ezt a kedvezményezést hálás elismerésem kifejezésével nyilvánosságra hozom, együtt azzal a kéréssel fordulok a magyar társadalom s a magyar gazdasági élet mindazon tényezőihez, amelyek gazdasági helyzete módot nyújt hasonló intézmény létesítésére, hogy ezt a nemes eszmét felkarolni és a hadiárvak gondozását egy újabb, tökéletesebb megoldás felé terelni segíddkezzenek.

A kezdeményező alap gondolata az, hogy kisebb intézmények létesítenek mezőgazdasági és ipari üzemek közelében olyan módozatok között, amelyek a gyermek-élet természet szerinti kedveltségnek meg az illető életpályát s őket valamely mezőgazdasági vagy iparág gyakorlati művelésére fokozott kiképzésben részesíték.

Azokat a gyermekeket, akik családi körben nem nyerhetnek elhelyezést, már a legzsengőbb korban a szobánforgó intézetek valamelyikében kellene elhelyezni. A többiek ellenben családi körben maradnának azon kor eléréséig, amelyben a tanítás és az illető életpályához való gyakorlati előkészítés kezdetét veheti. Addig is az ilyen gyermekek után az állami ellátáson felül bizonyos havi bért fizetne az intézet a gondozónak

s ezáltal azoknak anyagi és erkölcsi tekintetben megfelelőbb gondozását biztosíthatná.

Mezőgazdasági pályára fiukat és leányokat egyaránt lehetne ilyen módon előkészíteni, az ipari pályáknál az iparág természete szerint kellene az illető intézetet fiuk vagy leányok számára berendezni. Az intézetek vezetése, a gyermekek testi-lelki gondozásánál gyönyörű munkatér nyílna meg megfelelő lelki tulajdonoságukkal bíró rokkantak és hadiözvegyek számára, olyan módon amely minden vonatkozásban, minden irányban éreztetné jótékony hatását hadiárvainkból fokozott képzettségű mezőgazdák és iparosok gárdája kerülhetnek ki az egész ország gazdasági haladásának javára.

Természetesen ezen jótékony alkotásnak a legteljesebb mértékben érvényesülhetnek a nagylelkű adakozó kívánásai és nézetei, de az ügy érdekében állana, ha bizonyos összhangba hozhatnák az egész aktió s az abban résztvevők közreműködésével alakulnának ki az intézmények szervezésének és működésének legcél-szerűbb irányelvei.

E célból addig is, amíg a rokkantak, hadiözvegyek és árvak gondozásának ügye a küszöbön álló országos rendezésben részesülhetnek, a rokkanthivatal ügyvezető alelnökének újonnan kinevezett helyettesét, báró Fehérvári Imrét kérem fel ez ügynek a nagylelkű adományozók bevonásával való további irányítására.

Felkérem tehát mindazokat, akik az eszme megvalósításával foglalkozni kívánnak, hogy e célból a rokkanthivatalhoz, illetőleg báró Fehérvári Imréhez fordulni sziveskedjenek.

Éltet a remény, hogy a magyar társadalom olyan gyönyörűen megnyilatkozott áldozatkészsége ebben az esetben is nyilvánulni fog s a nagyarányú kezdeményezés megfelelő folytatásra talál. Megjelennek lelki szemeim előtt a nagybirtokos kastélyai és majorjai, valamint nagy iparvállalataink közelében létesülő szerény, egyszerű, de testileg-lelkileg tiszta telepek, ahol a nemzetért elvérzett fiaink árvaí mint egy-egy nagyobb család körében egészséges, gyakorlatias gondos ápolásban és nevelésben részesülnek. Minden bizonnyal azok, részt vesznek ebben az alkotásban, az abból szerte áradó áldásban fogják megtalálni legszebb jutalmukat.

Budapest, 1916. május hó 3-án.

Tisza István.

Aki hadikölcsönbe fekteti a pénzét, az a legjobb adósnak, a magyar államnak hitelez és emellett példátlanul magas, 6%-nál is nagyobb kamatozást biztosít tőkéje részére.

A hadikölcsön.

Az új hadikölcsönre serényen folynak az aláírások és az országsterite megindult jegyzési mozgalom a legjobb reményekre jogosít. Semmi kétség sincs benne, hogy az új hadikölcsön eredménye méltó lesz az előző három hadikölcsön fényes sikeréhez. Az előző három hadikölcsön kerekén 4.3 milliárd koronát eredményezett, oly nagy összeget amióra a legvéresebb álmodozók sem számítottak. Hatalmas erőfeszítése volt ez a magyar gazdasági életnek, amely bizonyossá teszi azt a meggyőződésünket, hogy a közel öt hétre terjedő jegyzési idő alatt a mai, jóval kedvezőbb harctéri és nagy tökébőséget mutató pénzügyi helyzet mellett az új kölcsön eredménye nem fog az előző kölcsönök mögött maradni. Erre mutat a jegyzésre buzditó taborszak nagy lendülete és fokozatos hatványozódása. Kedvező jel az is, hogy már eddig is a nagytöke számos esetben jóval nagyobb összegű jegyzéssel sietett a kölcsönben való részvételre, mint az előző alkalmakkor. De a siker biztosítékát leginkább abban látjuk, hogy minden arra hivatott tényező egymással vetelkedve, mindent elkövet a legszélesebb néprétegek, a legnagyobb és a legkisebb tökéösszgek megmozgatása érdekében. Ez helyes is, mert nálunk nagyszerű belföldi kölcsön el sem képzelhető másképp, mint hogy mindnyájan nélkülözhető pénzünket felajánljuk.

A járásbeli jegyzéseket az alábbiakban közöljük:

Muraszombat Takarékpénztárnál jegyeztek:
Rüper Mátyás Bokrács 500 K, Györek István Bialva 400 K, Gyergyák Mátyás Kőlesvölgy 500 K, Czipoth Józsefné Mártonhely 3400 K, Kúhár István Mezővár 1000 K, Szerzsen István Ivánfalva 500 K, Kolmanics Ferenc Borhida 1400 K, Scsáp János Muraszombat 8850 K, Mester József és Mária 4000 K, Horváth Ferencné Mártonhely 2000 K, Vitéz Mátyás Mezővár 2000 K, Bukovecz Anna Mezővár 2000 K, Vitéz Józsefné Mezővár 2000 K, Szinicz Ferenc Mszombat 1000 K, Sável Irma férj. Bükvics Józsefné Mezővár 400 K, Kúhár Miklós Battayánd 600 K, Kúcsán Mátyás Tötkesztr 2000 K, Szép Sándor Domonkosia 1000 K, Nagy Jenő és neje Domonkosia 2000 K, Malacics József Domonkosia 2000 K, Stánzs Ferenc Bialva 200 K, Sevev Iván Szentsebestyén 1000 K, Cselák Iván Lehomér 200 K, Rajnár Iván és Kata Bialva 1000 K, Frankó Kata Battayánd 1000 K, Zsiték József és neje Mária Bialva 1700 K, Meolicz Iván Barkóc 200 K, Czipott Mátyás Kismálnás 1400 K, Török Rozália Zsidahegy 600 K, Barbarics Gergely Szentbitor 1500 K, Luthár Pál Szentbitor 600 K, Malacics János Kisfalu 1000 K, Horváth Iván molnár Szentbitor 600 K, Keresztury Károly Kassa 5000 K, Kandal Iván Alsómarác 500 K, Keresztury Irén Mártonhely 300 K, Dsubán Judit Zsidahegy 600 K, Bánfi József Völgyes 200 K, Veren Iván Szentbitor 1000 K, Veren Ilona Szentbitor 600 K, Novák György Andorhegy 1000 K, Diádek Karolina Szécsenyfa 200 K, Luthár Julia Lehomér

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

2200 K, özv. Püczko Ferenczné Zalaivánd 600 K, Czug Teréz Lehomér 1500 K, Sárkány Ferenczné Szombathely 4000 K, Legény Vilma 3000 K, ifj. Döbrentey Antal Muraszombat 700 K, Bratkovics Iván Korong 500 K, Cservék Józsefné Lukácsia 1000 K, Hári Franciska Battyánd 500 K, Vogrin Mária Újtölgyes 1000 K, Jancsaries Mária Újtölgyes 1000 K, Veres István Márkusháza 1050 K, Tkancs Zsuzsa Márkusháza 600 K, Gomba Mária Márkusháza K, Kercksmár Anna Rátikalak 1000 K, Andreics Fáni Kismálnás 400 K, Kumin Mariska Márkusháza 1000 K, Horváth Mária Mezővár 1000 K, Balaskó Fáni Mezővár 1000 K, Hári Mariska Mezővár 3000 K, Fartély Károly Bokrács 500 K, Kolossa Ida Muraszombat 2000 K, Foli-vecz Borbála Lrósavölgy 100 K, Vucskics János Bialva 6000 K, Siplics Teréz Újtölgyes 1000 K, Vukán Kálmánné Bodóhegy 10.000 K, Dr. Geiger Vilmos Muraszombat 2000 K, Puhán Mária Muraszombat 800 K, Horváth János és Mária Lehomér 2000 K, Nyírő Boriska Muraszombat 5000 K, Skrílecz István Battyánd 100 K, Horváth Mária Mártonhely 1000 K, Horváth Iván Borhida 1100 K, St. Julien Georgéna grófnő Bialva 25.000 K, Zelkó Miklósné Lnemesd 1100 K, Felsőlendvai Takarékpénztár Rt. Felsőlendva 16.000 K, Fliszár István és Rozi Mezővár 2000 K, Tótkereszturi Takarékpénztár Tótkeresztur 40.000 K, Kercksmár Ferenc és neje Eszter Órihodos 2000 K, Abraham János Órihodos 1100 K, Bagár Dániel Kotormány 200 K, Luthár Ádám Battyánd 600 K, Hambeck Lajosné Muraszombat 1000 K, Tallián Jánosné Muraszombat 500 K, Vratár János Andorhegy 2000 K, Szilvnyek Ferenc Szentbitor 1400 K, Mesnárk József Muraszombat 400 K, N. N. 4000 K.

Mezőgazdasági Banknál jegyeztek:

ifj. Kühár József Mezővár 5000 K, Gergorecz Miklós Andorhegy 5000 K, Benczák Miklós Alsómarác 3400 K, N. N. 4000 K, N. N. 4000 K, Malacsics István Rátikalak 2700 K, Bukovecz Anna Mezővár 2700 K, Vogler György Vashidegkut 2000 K, Póczák Sándor Domonkosfa 2000 K, Skrílecz Mária Mezővár 2000 K, Rumnics Ferenc Mezővár 2000 K, Kiszilák Józsefné Mezővár 2000 K, Lipics József Mezővár 2000 K, Kardos József Mezővár 2000 K, Mőrecz Istvánné Mezővár 2000 K, Mőrecz István Mezővár 2000 K, Obál József Mezővár 2000 K, Fliszár Miklós Mezővár 2000 K, Kühár Mária Mezővár 2000 K, Szocsics Éva Mezővár 2000 K, Vrataries Karolina Battyánd 2000 K, Sifár Lajos Muraszombat 2000 K, Marosa Józsefné Mezővár 2000 K, Vukán Liza Pálfafa 1600 K, Gorza Miklós Mezővár 1600 K, Csernyák József Alsómarác 1600 K, Kolmankó József Károlyfia 1500 K, Csarni Pál Rátikalak 1400 K, Ratnig Mátyás Korong 1400 K, Klement Vince Alcómárc 1300 K, Fartély Ferenc Bokrács 1200 K, Hidics Mátyás Alsómarác 1200 K, Horváth Sándorné Muraszombat 1000 K, Török Teréz Alsómarác 1000 K, ifj. Horváth István Alsómarác 1000 K, Titán János Korong 1000 K, Kovácsics István Kismálnás 1000 K, Láposi Ferenc Károlyfia 1000 K.

Adám János alsócsalagányi tanító lelkes gyűjtésére Alsócsalagány községben jegyeztek:

Celec Mátyás 700 K, Gorcsán Jánosné 600 K, Mesics Józsefné 100 K, Pozvég István 1000 K, Ivanics Mátyás 400 K, Számlaj Alajosné 200 K, Pozvég Mihályné 400 K, Pozvég Iván 400 K, Knapp Péterné 400 K, Celec Luiza 200 K, Pozvég János 600 K, Ivanics Imre 600 K, Vertics Jozefa 200 K, Vertics Ferenc 1000 K, Pozvég Ferenc 500 K, Szollár György 2000 K, Vidonya Iván 2000 K, Récek György 1000 K, Salamon György 200 K.

A hadikölcsönjegyzés után biztosíthatja legjobban iókéjének legbiztosabb és legmagasabb jövedelmességét.

Várok ...

Várok:

Csókkal teli, bolond, szép tavaszi álmot;
Tündérmesét, szépet,
Vidám üdéséget
S állom után édes, boldog valóságot ...

Látok:

Nap-nap után frissen nyíló vérvirágot;
Tenger kinzó vágyat,
Gyöttrő éjszakkakat,
Sapadt, bus arcokon rettenetes átkot ...

Várok:

Zápor után üde, békés, szebb világot;
S mit a büszke népek
Tettei igneknek;
Hatalmas és boldog, dicső, nagy országot ...

Wolhynia, 1916. ápr. 26.

Lúzár Alajos.

ADAKOZZUNK

a „VÖRÖS KERESZT“-nek!

H I R E K.

— **Katonai kinevezés.** A király kinevezte a m. kir. honvédség tényleges állományában alezredessé Némethújvári és Szabadbathányi Batthyány Béla gróf 6. honvédszázé.-beli őrnagyot.

— **Kinevezések a pénzügyigazgatóságnál.** A szombathelyi pénzügyigazgatóság vezetésében várható változásokra hetek, sőt hónapok óta előkészültek. Köztudomású volt Szigetváry Géza miniszteri tanácsos elhatározása, hogy a pénzügyigazgatás keretében eltöltött érdemes, munkás harmincöt év után nyugalmazását kéri. A szombathelyi pénzügyigazgatás vezetésében, a nyugalmazással Teleszky János pénzügyminiszter módot talált arra, hogy érdemeket jutalmazzon új kinevezésekkel a vezetésre megfelelő erőket bízott meg, akiknek eme kitüntetése kipróbált munkásságuk elismerése. Őfelsége a király Szigetváry Géza miniszteri tanácsos nyugalomba vonulásával a szombathelyi pénzügyigazgatóság élére Gryneusz György királyi tanácsost állította, aki már korábban mint igazgató helyettes a szombathelyi pénzügyigazgatóságánál mindenkinek rokonszenve és nagybecsülése mellett működött. Igazgató helyettesé Dr. Káldy Imre pénzügyi tanácsos lett kinevezve, aki 1894 től fogva működött a szombathelyi pénzügyigazgatóságnál közbecsülésben és föltetteinek elismerésében.

— **Áthelyezés.** Őfelsége a Király Dr. Huszár Pál h. pénzügy igazgatót helyettes pénzügyigazgatói minőségben a budapesti pénzügyigazgatósághoz helyezte át. Az áthelyezett helyettes pénzügyigazgató, aki a vármegyében való működésével, melyet egy társadalmi mint hivatali téren kifejtett az egész vármegye közönségének osztatlan szeretettel szerezte meg maga számára, s amely sajnálattal látjuk távozását vármegyénkbeli ép oly örömmel adunk hírt a kitüntetés számba menő kinevezéséről, mely dr. Huszár Pált az ország legnagyobb pénzügyigazgatóságának élére állította, mint igazgató helyettesét.

— **Fejérpataky László előléptetése.** Ő felsége Fejérpataky László szom-

bathelyi kir. ügyésznek, a szombathelyi kir. ügyészség kiváló vezetőjének a főügyész-helyettesi címet és jellegzet adományozta.

— **Előléptetés.** Ő felsége a király Aczél József szombathelyi kir. járásbíróvá a VII. fizetési osztályba járásbíróvá kinevezte. A szombathelyi bíróság nagy tehetségteljes tagját érte a jól megérdemelt kitüntetés, kinek előléptetéséről őszinte örömmel adunk hírt, mert Aczél József járásbíró Muraszombatban való 11 évi működésével a jogkereső közönség osztatlan tiszteletét és becsülését érdemelte ki.

— **A nyolcvanhármasokért.** Baberővezte háziedrünk, a 83. gyalogezred iránti szeretetünk és hálánk emeli fényessé és országghírűvé azt az ünnepséget, amit a mostani szombat és vasárnap rendez a város támogatásával az ezred tisztikara a „Vasandár” özevgyei és árvi javára. Szombaton este fél 9 órakor a Kulturházban olyan hangverseny lesz amilyen rég volt Szombathelyen. Az ezred pompás zenekarán kívül a szereplők között csupa fényes, sikerteljes név. A műsor gazdag változatos és — mint kitűnik az alábbiakból — magasfokú művelzetet ígér. A programszámok a következők: 1. Liszt Ferenc: „Praelüdien” symphonikus költemény. Előadja a 83. gyalogezred zenekara Pfeiffer Gusztáv karnagy vezénylete mellett. 2. Szavalat. Előadja: Márkus Emília, a Nemzeti Színház művésznője. 3. Wieni-avszky: Faust Fantázia. Hegedűn játsza Feuermann Zsigmond hegedűművész. 4. Mayerbeer: Ária a „Hongenották” című operából: b) Hregliánovicz Farkas: „Über Nacht” című dala; c) Reményi Béla: Mikor az est mesélni kezd, hangszertel Pfeiffer Gusztáv karnagy, zenekari kísér-telnek énekl: Ulanovszky Lily kamaraénekesnő. 5. Popper Dávid: „Magyar Rhapsodia” gondoknákvezetés. 6. a) Goldmark Károly: Ária a „Sába királyinője” című operából: b) Hegliánovicz Farkas: „Csatadal”, Bariton solo ének- és zenekísé-rettel előadja Pick Ernő dr. kir. opera énekes. 7. Berlioz: Rákóczi induló a „Faust elkárhozása” című operából. 8. Egressy-Erkel: Szózat és Himnusz. Előadja a 83. gyalogezred zenekara Pfeiffer Gusztáv karnagy vezénylete mellett. A hangverseny után az ezred zenekara egy koronás belépőj mellett a Kovács-kávéházban játszik. Vasárnap délelőtt 10 óratól 12-ig térzene a Harvathi Boldizsár-téren, amely alatt a hölgyek gyűjtést gyűjtést rendeznek, este 9 órakor hangverseny, a Herceg kávéházban, az ezredzenekar közre-működésével.

— **Akinek 8 fia van harctéren.** Deutsch János és neje Kepfl Borbála korong lakosok, gróf Batthyány Zsigmond nagybirtokos uradalmi cselékeit 8 gyerekkel áldotta meg az ég, s mind a 8 ott van, ahol most a magyarság szent ügyét fegyverrel intézik. A boldog 65 éves öregember büszkén emlegeti fiait, kik közül 2 az olasz fronton, 4 az orosz fronton szolgált, 1 orosz fogságban van, 1 pedig most áll kiképzés alatt. A 8 közül még ez ideig csak egy sebesült meg, a többi a háború kezdete óta szolgált. A derék házaspár Korongon elégedő szegény sorsban, egyetlen kincse, boldogsága a 8 vitéz gyerek, akiknek vitézsége, bátorsága bearanyozza ennek a becsületben megözömlt derék házaspárnak alkonyodó életét. A legfelsőbb királyi kegy jóleső meleg sugarai eljutnak az érdemesekhez, jutalmaznak, vigasztalnak, erőt adnak. Meglepetés készül az egyik vasmegeyi kis faluban. Deutsch János csend-laki cseléd kiüresedett családi fészékbe mosolyog be ezáltal a királyi kegy fénykévéje, akinek Őfelsége a király ötszáz

határozat alapján kell megtennie. Kivételesen és igen sörgős esetekben a törvényhatóság első tisztviselőjének javaslatára a törvényhatóság utólagos bemutatását hajlandó a miniszter ur megengedni. Megjegyeztetik azonban ezuttal is, hogy a szeszfőző készüléket borseprő és törköly befőzésére egyáltalán nem lehet engedélyezni és felhasználni, minthogy a gépek ilyen célra való használata megállapítva nincsen. Tekintettel a rendelkezésre

álló gépek és eszközök aránylag korlátozott számára, már eleve is figyelemztettek az érdekeltek, hogy a gépeket elsősorban olyan vidékeken levő községeknek fogja a miniszter ur rendelkezésére bocsájtani, mely vidékeken valóban tömeges és friss állapotban nehezen értékesíthető gyümölcstermés várható.

A szerkesztésért felelős: Dr. Vályi Sándor.

Kedvező alkalom!

Elköltözés miatt jutányos árban kaphatók elsörendű zongorák, piáninók és harmóniumok.

B. VOLCKMAR
zongora kereskedése
MARBURG, A. D. Herrengasse 56.

Használjunk hadi postabélyeget!

A t. Vendéglős uraknak

figyelmükbe ajánlom, hogy a legjobb minőségű s legszebb

papir-szalvétát

akármily mennyiségben cinyomással vagy anélkül, a legolcsóbb árban szállítom.

Balkányi Ernő Muraszombat.

„ATLAS“
ASBESTCEMENTPALA
versenyen kívül legkitünőbb minőségű tetőfedő anyag.
Azonnali szállításra minden mennyiségben kapható.

„ATLAS“
Asbestcementpalagyár

Sürgőnycim:
Palaflás Budapest.

Részv.-Társ.

Telefon:
179-60.

Központi iroda: Budapest, V., Dorottya-u. 6/a. Gyár Budafok.

Ellenségeink egyetlen reménye ma már a mi gazdasági és pénzügyi kimerülésünk. Ettől a reményektől most megfoszthatjuk őket: jegyezzük az új hadikölcsönt.

A Muraszombati Mezőgazdasági Bank r.-t.

IV-ik hadikölcsön

hivatalos

ALÁÍRÁSI HELYE.

Jegyzéseket elfogad május 23-ig.